

La humanitat

Any II : Núm. 244
Barcelona, dilluns, 22 d'agost de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 : Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYY

El que volia fer amb Catalunya el general Sanjurjo

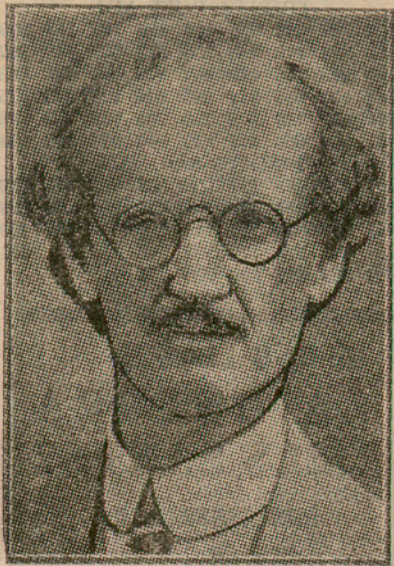
Llegim a un diari de Sevilla que el fracassat dictador Sanjurjo, en les breus hores que va ésser l'amo d'aquella capital, va dir, davant d'un grup d'amics, que el primer que devia fer el Govern que ell nomenaria seria tancar i dissoldre les Corts "para que no volvier a hablarse de ese engendro de Estatuto de Cataluña". I sembla que també va dir, en aquells moments en què es feia la il·lusió d'ésser un segon Primo de Rivera, que tot seguit seria dissolta la Generalitat de Catalunya, per considerar illegal el seu origen, i restablertes les Diputacions provincials. Així mateix, sembla que digué que haurien de prendre's mesures per tal d'evitar l'excessiva preponderància que, en detriment de la llengua castellana i de la Cambra espanyola, estan adquirint, a Catalunya, la llengua i ensenya regionals.

No calien, certament, aquestes manifestacions del general traïdor perquè els catalans sapiguéssim el que podríem esperar de qualsevol règim dictatorial.

El general Sanjurjo, que no ha recatat mai el seu anticatalanisme, hauria seguit, d'haver triomfat en la seva empresa, els procediments emprats per Primo de Rivera amb una major intensitat repressiva. L'ús de la nostra llengua, l'actuació dels nostres organismes, el desenvolupament de la nostra vida, hauria estat prohibit i coaccionat a menys que el poble en un esclat de revolta no hagués posat les coses al seu lloc.

Ja sabem, doncs, el que podem esperar dels generals que aspiren a governar Catalunya, no sols per manament dels seus ideals de llibertat i democràcia sinó també per l'instint de pròpia conservació ha de refusar sempre la intrusió del sabre en la política.

Catalunya és una ferma garantia per a la República. I la República és també una garantia per a Catalunya.

El doctor Picard, després de la seva ascensió a l'estratosfera, anuncia el propòsit d'organitzar, amb l'enginyer Cosyns, una tercera expedició. Aquest cop, l'aparell sortirà de la badia d'Hudson, prop del Pol Nord Magnètic

ABSENCIES SOSPIToses

Des del dia 10 d'aquest mes, data de la «sanjurjada», Melquíades Alvarez s'ha eclipsat del Parlament. I Santiago Alba ha marxat a París

Josep Maria Massip tramet des de Madrid unes impressions sobre el moment polític actual, de les quals en treiem els següents paràgrafs:

"L'un és un home sec, vell, malhumorat, llauna, amb cara de mussol — que, sense excepció, és cara d'imbecil. Serví el rei. Serví la Dictadura. Ara havia volgut servir la República. Com a advocat, intervingué directament en els negocis més grossos i més bruts de Primo de Rivera. Com a polític ha navegat per totes les mars de la política espanyola. Però és ase, tan ase que no s'ha pogut entendre mai amb ningú. Ni amb ell mateix. Tingué un partit i se'l féu malbé. Tingué homes bons, i els allunyà. Fou monàrquic i es deia republicà. Es féu republicà i ha dit a qui se'l volia escoltar que les Constituents eren faccioses. En el seu programa polític hi figurava l'autonomia catalana i ha combatut l'Estatut amb totes les armes. Té una oratòria ampulosa, buida i estúpida, i ha cregut de bona fe — ja he dit que era molt ase — que el país se l'escoltava.

Naturalment, he parlat de Melquíades Alvarez. Ara, amb motiu de la «sanjurjada», ha passat una cosa molt estranya amb Melquíades Alvarez. Ha passat que — ell que no es perdia una sessió important de Corts — d'ençà del dia 10 d'agost no ha comparegut a la Cambra. Ningú no sap res d'ell. I la coincidència és més curiosa si ens fixem que un ministre també ha fet notar, públicament, la semblança entre el to del manifest de Sanjurjo i l'estil habitual del senyor Melquíades Alvarez, diputat a les Corts Constituents de la República. Diputat i, a més a més, prou ase per creure que una «sanjurjada» podia triomfar sobre el país...

L'altre diputat és un home baix, discretament panxut, que camina com les oques, té presentada una demanda de divorci i usa barbeta grisa deliciosa. Fou ministre del rei moltes vegades. A l'hora de la Dictadura fugí — essent ministre — com un covard. Visqué a París molts anys, en un gran hotel. El pa de l'exili fou per ell esplèndid. Estigué en contacte amb el Borbó. Una vegada, aquest el visità personalment a casa seva. Quan va veure les coses malament, s'introduí al Consell d'Administració d'un diari republicà. Ara tenien el seu retrat en lloc preferent de la redacció. No hi tenen el de March — que també té estretes relacions amb el diari — perquè encara no gosen i hi ha redactors imprescindibles que es negarien a treballar. Aprofità el seu càrrec de Zamora per venir de diputat a les Constituents. Des dels seus diaris, des del seu escó de la Cambra, des de les seves tertúlies, des de tot arreu, s'ha dedicat a sabotejar el Govern de la República i, en ocasions, el mateix règim.

Es perillós, perquè té talent. No mira mai a la cara. Es agre i tortuós i sent un odi cordial pel ministre de Finances. El seu diari ha estat l'únic diari oficialment republicà que ha defensat el contrabandista March.

He parlat de Santiago Alba. Assistí a la sessió de Corts del dia 10. Aplaudí amb un entusiasme completament fora de to — ell que no havia aplaudit ni una sola vegada el Govern — el discurs del President. Arribà a allargar els braços fora de l'escó, tant com li fou possible, perquè tothom se n'adonés. Però, de sobte, en aquests moments greus, en els quals la presència dels diputats al Parlament és imprescindible, Santiago Alba se n'ha anat a París...

UN COMETA QUE REAPAREIX

Fou senyalada la seva presència a Amèrica el dia 8 d'aquest mes

Vienna, 22. — L'Observatori de la Universitat de Viena anuncia que ha vist el cometa "Peitler-Whipple", el qual fou vist per primera vegada a Amèrica el dia 8 del que som.

TOT UN PROGRAMA

En les poques hores que manà a Sevilla, el general Sanjurjo disposà la clausura dels Centres Obrers i la pràctica de detencions ilimitades...

Heus ací la còpia de l'ofici que el governador facciós de Sevilla, ex-marqués de Saucedo, per ordre de Sanjurjo, adreça als pobles el dia de la rebel·lió:

"Hay un membrete que dice: "Gobierno Civil de la provincia de Sevilla. Secretaria. — Negociado número..." — Tan pronto reciba usted la presente comunicación se servirá hacerse cargo del Ayuntamiento de esa ciudad, procediendo al arqueo de caja e incautación de los libros y archivos, practicando, si fuera necesario, la detención de los que se opusieran a estas medidas. También procederá a la clausura de los Centros Obreros, efectuando las detenciones que a su juicio y buen celo estimare necesarias. A todos los indicados efectos, este Gobierno Civil confiere a usted las más amplias atribuciones, esperando se sirva darme cuenta del cumplimiento de lo ordenado. — Sevilla, 10 de agosto de 1932. — El gobernador (firma ilegible). Rubricado. — Señor capitán de la Guardia civil de..." Després d'això ningú no dubtarà que el general Sanjurjo sols volia salvar la República.

EL "GUERRERO" DE SEVILLA

(De l'"Oeuve", de Paris.)

IMPRESSIONS D'UN TURISTA

Les coses de Barcelona que han frapat a un passatger de l'"Oxford"

El dissabte, Barcelona estigué envaïda pels anglesos. Era una invasió simpàtica, agradable, que omplia els carrers de colors i d'exotisme...

En un cafè cèntric — refugi obligat aquests dies de xafegor canicular — conversàrem amb un dels turistes, arribat amb l'"Oxford". La llengua francesa ens facilità l'entendre'ns...

—Us ha agradat, Barcelona?
—Molt. És una ciutat meravellosa. La seva modernitat i el ritme de la seva vida són coses que no s'obliden...

—Quines coses us han cridat més l'atenció?
—En primer lloc, la seva situació, única al món. La ciutat enorme, voltada de muntanyes. El bosc, a pocs passos. I la mar, banyant-la en gran extensió. Quina llàstima que no féu més propaganda, a l'estranger, de la vostra ciutat!

—I què més us ha frapat?
—El mercat de flors de la Rambla. No havem vist, anant pel món, res semblant. També ens ha captivat el veure a tothom amb bon humor i bona cara. Així mateix, és sorprenent la intel·ligència dels cambriers dels cafès. No saben anglès i ens han entès tot seguit. També és remarkable la perfecta organització del trànsit. És admirable.

—Altres detalls?
—Fa mal efecte el veure transitar carros, tirats per cavalls, per les grans avingudes. Ens ha sorprès de veure la gent passejant poc a poc per les voreres, perjudicant al que va de pressa. També ens ha cridat molt l'atenció el veure tan poques bicicletes pels carrers. És que no hi ha afició? I ens ha produït impressió el comprovar la poca afició dels barcelonins per les begudes alcohòliques. Aquí, la gent beu aigua carbònica i orzates!

Això és el que un turista d'americana enviolada i pantalon blanc, ens ha dit, a la terrassa d'un cafè cèntric. Trametem als nostres lectors aquestes superficials impressions, i la frase afalagadora amb què se'ns acomiadà:

—Es una ciutat magnífica, magnífica...

"ALBIANISTAS"

Un dictat infamant

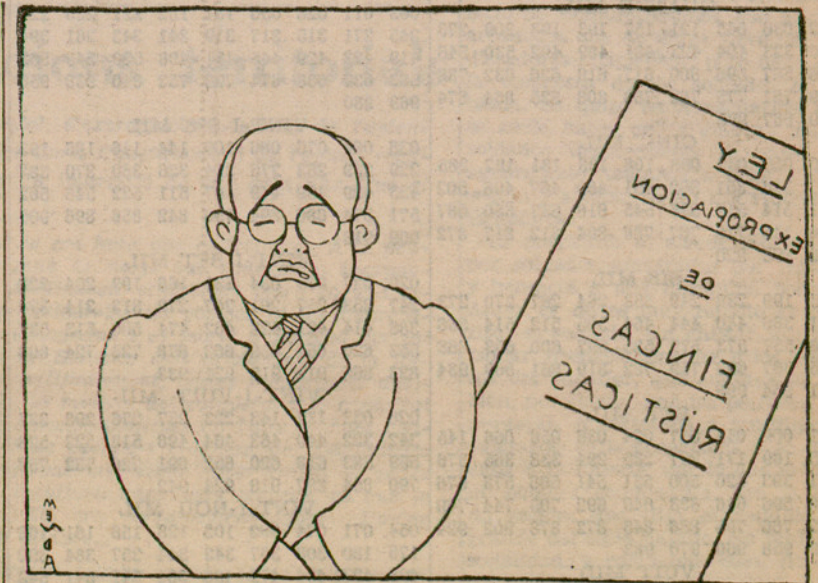
Hem vist, en un rotatiu madrileny, uns quants retrats de detinguts amb motiu dels detinguts de Madrid i Sevilla. Són, en la seva majoria, rostres de "pollos bien", de "señoritos", amb l'estigma de la degeneració aristocràtica. Però, no són les cares les que ens han produït la més trista sensació. Són

els epígrafs que cada retrat acompanyen.

"Fulano de Tal, albiánista", diu a sota de cada fisonomia. Has capit, llegidor, tot el fàstic, tota la tristesa que produeix aquest mot d'"albiánista"? Som, com a democrates, enemics dels "istas". Però, malgrat això, no ens estranya que hom pugui ésser lerrouxista, o cambonista. Lerroux i Cambó — deixant de banda les seves ideologies — són prestigis polítics que ens expliquem tinguin fanàtics partidaris. Però "albiánista"? Pot un home normal, sense cap tara al cervell, admirar l'odiosa figura del metge borbomista, del trist personatge sense prestigi i sense talent, del grotesc ensornador de nois de casa bona, del llefiscós admirador de la Dictadura i enemic declarat de tota idea democràtica? Quina degeneració mental serà la d'aquests infeliços que senten vanitat en dir-se "albiánistas"?

Certament, és aquest un fet que fa tristesa. Causes que tenen capítostes com el doctor Albiñana, són causes fastigoses. Són causes que per raons d'higiene, per motius de bon gust, per exigències de paladar, no poden tenir bel·ligerància.

Ignorem la pena que els serà aplicada als "señoritos" el rostre dels quals reproduïx el rotatiu madrileny, com a càstic per a llur intervenció en la conspiració monàrquica. Però, sigui quina sigui, no creïem que sigui tan cruel com la que ja han sofert en veure els seus retrats exhibits per tot arreu, portant al dessota l'infamant dictat d'"albiánista".

—Un altre complot, i tots tindriem el nostre tros de terra. (De "El Liberal".)

A MADRID

L'homenatge a l'alcalde de Sevilla

Madrid. — La Comissió organitzadora de l'homenatge que ha d'ésser tributat al senyor Fernández de la Bandera, ha publicat la nota següent: "Definitivament, el banquet homenatge a l'alcalde de Sevilla, es cele-

brarà el vinent dimecres, dia 24, a dos quarts de dues de la tarda, en un Restaurant de la Bombilla".

A la iniciativa dels Amics de Riego, cooperen amb gran entusiasme el Partit Radical i la Casa de la República, i hom sap que assistiran al banquet molts parlamentaris, els veterans de la República, la Lliga dels Drets de l'Home i representacions dels nuclis de l'esquerra governamental.

Quina sort pels malalts!

La vaga dels metges de l'Havana

L'Havana. — S'han declarat en vaga els metges d'aquesta ciutat. La vaga és, afortunadament, parcial, però de totes maneres són en nombre crescut els metges que es neguen a prestar els seus serveis. 6.000 malalts que es troben hospitalitzats als establiments de beneficència d'aquesta capital, no poden ésser atesos més que superficialment a causa del conflicte.

Sembla que el motiu de la vaga és que les societats es neguen a recaptar dels seus pacients que amplïin la quota respectiva per al servei clínic, encara que alguns d'ells es troben en posició econòmica per a fer-ho.